

Smapuh mi mhuni

Kndadax rudan cbiyaw enca, uka manu sow ising saya miyah smmalu hiyi narux sediq enca, asi ka smtama bay smapuh rudan cbiyaw, kiya ka sun dha “ smapuh. ” Mntna naq sow ising saya pa, rudan ta cbiyaw u, smtama ta smapuh miyah smmalu hiyi narux sediq.

Ana manu narux sediq spuhan dha, mi ssapuh dha, sow smapuh ciida u, ssaun dha mangal tahuc qhuni, wasaw dayuc, Ibuwan dha qbulic, encung dha rmaxan buwax macu uri, ririh sow smmalu smapuh nii.

Kiya niqan bay mnarux ka sediq tnsapah daw, qulung su enca dha lmawa ka qridil smapuh nii, asi ka dha tmutuy ka sediq narux, ana naq tqraq qlapaw uri u, ana sow tnlngan uri u, spuhan niya.

Lnlamu balay ka kari niya, sow mntna hari sow nii dmurun pa, sslion na ka kari rudan cbiyaw, kiya ka dnduran na kari, mhdu smapuh daw, kiya ka mangal qbulic da, Ibuun na wasaw dayuc, mi hbuhun na sow puniq mi pstilux na hiyi mi tunux sediq mnarux kiya, kiya ka dmurun kari dungan. Nasi malu ka snapuh na, kiya pkmalu ka narux na da, kiya snhiyan dha naq ka sediq smapuh ka da. Nasi malu ddaan na, duma sediq u, meysa kingal ciping babuy, sow sediq meysa ciping babuy nii u, mtduwa malu kana ka

spuhan niya. Niqan ka duma sediq u, biqun dha pala pungu mi macu, iyux sow huway dha sediq smapuh.

Nasi ini kmalu ka narux na daw, mi wada asi huqil daw, kiya ka kari sediq, uxay tduwa kiya da, ini kla smapuh sediq kiya, adaw wada mhuqil ka snapuh na ssediq da, kiya ka kari alang sediq, “ mhuni ” sediq kiya nca haya, kiya ka ngalun dha pusu kari “ mhuni ” sediq ta cbiyaw ka kari nii. Manu sun dha “ mhuni ” nii, uxay ta qtaan doriq kiya sun dha “ mhuni, ” kari rudan ta cbiyaw u, mtduwa balay ini tquli laqi kiya enca, uka laqi na ka kiya sediq “ mhuni ” cbiyaw, nasi sediq malu u, ou laqi dha, balay bay u, uka laqi dha ka “ mhuni ” nii enca. Kcun dha ka mhuni nii, ana pprngaw kcun dha, kcun dha smdangi uri, ini dha pniq cka bay alang, psan dha ssiyaw balay nganguc alang.

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【都達賽德克語 (原稱：都達語)】 國中學生組 編號 1 號

巫醫和黑巫

從前，治好病痛要依靠傳統醫術，稱作 smapuh，祖先的醫生就是以傳統醫術治病的。

施行巫術者都是女性，任何病痛她都用 smapuh 治療。傳統社會能 smapuh 者都是年長的婦女，也都是家人傳授予她的。

無論任何病痛，都用傳統醫術治療，治病時使用的東西有柴火、消骨的葉子，包著木灰，有時也會加入小米混合。

一旦家裡有人生病了，家人就會請 smapuh 的婦女到家裡治病，治病時要把病人叫醒，用躺或坐都可以。smapuh 醫術的咒語有很多種，結束 smapuh 時就拿起木炭用樹葉包起來，而且拿葉子在火上面熱一熱，放在病人身上和頭上暖一暖，再唸一次祈禱文。如果病人好起來，人們就會相信她，有些人會要求給她小豬，也有的人會送小米和織好的方布，表達他們的感激之意。

如果沒有好起來，甚至後來死了，村裡的人便會說，她是黑巫，就叫做 mhuni，這就是賽德克族人稱之「巫醫」的來源。據族人的說法，行黑巫術的人不會留下子女後代。人們也會怕與她交談和作朋友，也不准她住在部落中央，要移居到外邊居住。